

*Kỷ niệm 96 năm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam
(21/6/1925 - 21/6/2021)*

Chủ tịch
Hồ Chí Minh
gặp gỡ các
đại biểu dự
Đại hội Đại biểu
Hội Nhà báo
Việt Nam
lần thứ ba
(tháng 3-1963).
Ảnh tư liệu.

Vai trò của báo chí TRONG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

◆ HOA HẠ

Cuộc đời và sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh là tấm gương sáng ngời về chủ nghĩa yêu nước, về phẩm chất người cộng sản và là nguồn khích lệ không bao giờ cạn đối với nhiều thế hệ Nhân dân Việt Nam. Người là nhà báo cách mạng vĩ đại đã khai sinh ra nền báo chí cách mạng nước ta. Hồ Chí Minh không những viết báo mà còn làm tất cả các giai đoạn của báo chí: viết tin, bài chính luận, sáng tác thơ văn, tổ chức in ấn, phát hành, kể cả đọc báo cho dân chúng nghe. Có thể thấy mục tiêu, động cơ viết báo của Người gắn liền với mục tiêu hoạt động cách mạng, mục tiêu đó là đấu tranh cho độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, cho quyền tự do và hạnh phúc của Nhân dân.

Trong thư gửi lớp học viết báo Huỳnh Thúc Kháng (tháng 6/1949). Người viết như sau: “Nhiệm vụ của tờ báo là tuyên truyền, cổ động, huấn luyện, giáo dục và tổ chức dân chúng để đưa dân chúng đến mục đích chung”. Trong bài: “Cần phải xem báo Đảng” đăng trên Báo Nhân Dân ngày 24/6/1954, Bác viết: “Tờ báo Đảng là những lớp huấn luyện đơn giản, thiết thực và rộng khắp. Nó dạy chúng ta cần biết làm về tuyên truyền và tổ chức; lãnh đạo và công tác. Hàng ngày nó giúp nâng cao trình độ chính trị và năng suất công tác của chúng ta”. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, báo chí không thể thiếu trong việc thực hiện mục tiêu chung là đấu tranh giành lại độc lập dân tộc thống nhất nước nhà và xây dựng chủ nghĩa xã hội, giữ gìn hòa bình thế giới. Vai trò của báo chí theo Người thể hiện:

Thứ nhất: Báo chí cổ vũ con người đi đến hành động.

Bác thường nói: “*Tuyên truyền là đem một việc gì đó nói cho dân hiểu, dân nhớ, dân theo, dân làm. Nếu không đạt được mục đích đó là tuyên truyền thất bại*”. Trên báo chí tuyên truyền thường được thể hiện dưới các bài luận văn, các bài giảng có tính thuyết phục về đường lối, chủ trương chính sách của cách mạng, về tình hình thời sự, về việc vạch trần các âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù. Bác căn dặn báo chí chúng ta, trong khi làm nhiệm vụ tuyên truyền đồng thời phải coi trọng việc đập lại (phản bác) các luận điểm tuyên truyền của địch. Bác nêu rõ: Địch tuyên truyền xảo quyệt và bền bỉ, ngày này sang ngày khác. “Giọt nước rỏ lâu ngày cũng mòn”, cho nên không khỏi có một số đồng bào bị địch tuyên truyền mãi nên hoang mang. Chính vì vậy, đấu tranh trên mặt trận tuyên truyền cần nêu những cái xấu của nó để bộ đội ta, đồng bào ta biết chúng nó là độc ác như thế nào, xấu xa như thế nào, để gây lòng căm thù với địch.

Còn về phía ta, Bác dạy báo chí phải ra sức tuyên truyền đường lối của Đảng, tuyên truyền những thành tích của công cuộc kháng chiến và kiến quốc, phải nêu gương người tốt, làm như vậy bản thân các nhà báo đã đóng góp vào công cuộc kháng chiến thắng lợi, xây dựng hòa bình và đấu tranh thống nhất Tổ quốc.

Thứ hai: Báo chí đào luyện con người.

Cùng với chức năng tuyên truyền, cổ động Chủ tịch Hồ Chí Minh còn coi báo chí như một diễn đàn để huấn luyện và giáo dục về chính trị, nghiệp vụ và đạo đức. Người chỉ ra phương hướng của việc giáo dục lý luận trên báo, nêu rõ các phương châm giáo dục lý luận chính trị, học đi đôi với hành, lý luận liên hệ với thực tiễn, học để làm việc, học để làm người, học để làm cán bộ, phụng sự đoàn thể, Nhân dân, Tổ quốc và nhân loại. Bác đặc biệt coi trọng trọng giáo dục lý luận đi đôi với giáo dục và đào tạo. Về giáo dục đạo đức, Bác chủ trương kết hợp xây và chống, xây tích cực, chống quyết liệt, nhưng vẫn xây là chính. Những tác phẩm báo chí của Người như: Sửa đổi lối làm việc; Cần, Kiệm, Liêm, Chính; Đạo đức cách mạng, nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân... đều là những tác phẩm mẫu mực về tính giáo dục của báo chí.

Chủ tịch Hồ Chí Minh dạy rằng mỗi con người đều có thiện, ác ở trong lòng, ta phải biết làm cho phần tốt trong mỗi con người nảy nở như hoa mùa xuân và phần xấu bị mất dần đi, đó là thái độ của một người cách mạng, đó là nhiệm vụ cao cả của người làm báo chúng ta.

Thứ ba: Báo chí lãnh đạo quần chúng Nhân dân.

Đây là vai trò đặc trưng, hết sức quan trọng của báo chí Chủ tịch Hồ Chí Minh đã gắn kết một cách chặt chẽ các chức năng tuyên truyền, cổ động, huấn luyện và giáo dục với chức năng tổ chức và lãnh đạo. Người viết: “Để làm tốt nhiệm

vụ tuyên truyền, tổ chức và hướng dẫn thì báo chí ta cần phải gần gũi, đi sâu vào công việc thực tế hơn nữa, cách làm việc của báo chí phải cẩn thận hơn nữa”.

Bác đòi hỏi báo chí phải lãnh đạo dư luận, Người đã từng nói không biết lãnh đạo dư luận, không biết thúc đẩy và nâng cao tinh thần đấu tranh của Nhân dân là một trong những khuyết điểm của báo chí. Dư luận không những có vai trò to lớn trong đấu tranh chống kẻ thù xâm lược, tố cáo tội ác của chúng, phát động lòng căm thù của Nhân dân mà có vai trò to lớn trong đấu tranh chống các hiện tượng tiêu cực của nội bộ Nhân dân, chống tham nhũng, quan liêu, lãng phí. Bác nói: “*Phải gây chung quanh chúng một không khí công chúng căm phẫn và tẩy chay về mặt đạo đức... có như vậy mới ngăn chặn được những hành động ăn cắp của công*”.

Bác dạy chúng ta không chỉ lãnh đạo dư luận mà cần phải tổ chức các phong trào hoạt động cách mạng của quần chúng. Phải lấy gương tốt trong quần chúng Nhân dân và cán bộ, đảng viên để giáo dục lẫn nhau, lấy quần chúng giáo dục là rất sinh động và có sức thuyết phục lớn. Người đã nhiều lần nhấn mạnh rằng các báo chí phải khuyến khích những người tốt, việc tốt và thẳng thắn phê bình những điều xấu như: lười biếng, tham ô, lãng phí, quan liêu. Người đã trực tiếp viết những bài báo biểu dương những người tốt, cổ vũ các phong trào thi đua, khen thưởng cho những người

có thành tích. Bác kêu gọi các báo chí phải có những chuyên mục thường xuyên nêu gương những người tốt, việc tốt.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đi xa, nhưng hiếm có ai khi cuộc đời lùi dần về quá khứ mà tư tưởng lại tỏa sáng trong tương lai như Chủ tịch Hồ Chí Minh. Tư tưởng của Người về vai trò của báo chí không chỉ có giá trị trong sự nghiệp đấu tranh giành độc lập dân tộc mà còn có ý nghĩa trong hiện tại và tương lai. Những tư tưởng của Người về vai trò của báo chí là “chiếc cẩm nang thần kỳ” cho những người lãnh đạo và quản lý báo chí, cho tất cả những ai coi báo chí như một trong những mặt trận xung kích trong công cuộc đấu tranh cách mạng của Nhân dân ta vì độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội vì “dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng dân chủ, văn minh”. Thiết nghĩ, nghiên cứu, học tập và làm theo tư tưởng Hồ Chí Minh về vai trò của báo chí là trách nhiệm của chúng ta, là một trong những động lực thúc đẩy sự nghiệp báo chí mãi mãi thành công và tỏa sáng ■

Tài liệu tham khảo

¹ Hồ Chí Minh toàn tập, Nxb CTQG, H.2000, T5, tr 65.

² Hồ Chí Minh toàn tập, Nxb CTQG, H.2000, T7, tr 298.

³ Hồ Chí Minh toàn tập, Nxb CTQG, H.2000, T5, tr 162.

⁴ Hồ Chí Minh toàn tập, Nxb CTQG, H.2000, T7, tr 271.

⁵ Hồ Chí Minh toàn tập, Nxb CTQG, H.2000, T10, tr 58.

Cần Thơ mùa hạ

→ CAO TUẤN

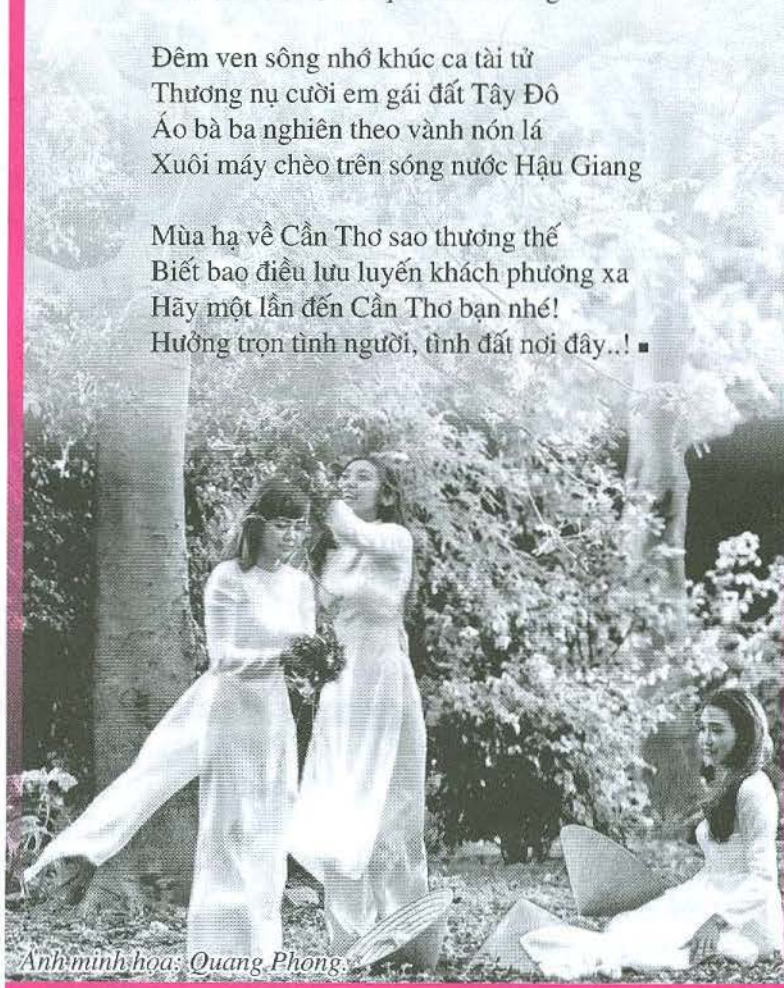
Mùa hạ về trên đất mẹ Cần Thơ
Nắng vàng tươi xum xuê mùa quả ngọt
Cánh phượng hồng khẽ rơi theo làn tóc
Góc sân trường tà áo trắng ai bay?

Trời đầu hạ bất chợt những cơn mưa
Làm xao xuyến con tim người viễn khách
Nơi xứ lạ mà tình người chẳng lạ
Đất Cần Thơ ôm trọn cả vào lòng

Cần Thơ tôi! Mùa hạ về bạn đến
Sẽ là lần, bạn vương vấn nhớ thương
Nhớ chợ nổi, nhớ ghe xuồng tấp nập
Nhớ vườn dâu, trĩu quả chín Phong Điền

Đêm ven sông nhớ khúc ca tài tử
Thương nụ cười em gái đất Tây Đô
Áo bà ba nghiêng theo vành nón lá
Xuôi máy chèo trên sóng nước Hậu Giang

Mùa hạ về Cần Thơ sao thương thế
Biết bao điều lưu luyến khách phương xa
Hãy một lần đến Cần Thơ bạn nhé!
Hưởng trọn tình người, tình đất nơi đây...! ■

Ảnh minh họa: Quang Phong.